EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.7.2024
COM(2024) 516 final

2024/0175 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

liiallisen alijäämän olemassaolosta Slovakiassa

2024/0175 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

liiallisen alijäämän olemassaolosta Slovakiassa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Slovakian esittämät huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 126 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkistalouden alijäämiä.

2. Vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteena on terve julkinen talous, jolla pyritään vahvistamaan hintavakauden edellytyksiä sekä saavuttamaan rahoitusvakauden tukema vahva, kestävä ja osallistava kasvu, millä tuetaan kestävää kasvua ja työllisyyttä koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista.

3. SEUT-sopimuksen 126 artiklan mukainen liiallisia alijäämiä koskeva menettely, sellaisena kuin sitä on selkeytetty liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1467/97 ([1]) (joka on osa vakaus- ja kasvusopimusta), edellyttää päätöstä liiallisen alijäämän olemassaolosta. Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitetyssä liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 12) annetaan tarkemmat määräykset liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta. Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 479/2009 ([2]) esitetään yksityiskohtaiset säännöt ja määritelmät kyseisten määräysten soveltamiseksi. EU:n uudistettu talouden ohjausjärjestelmä, joka tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024, sisältää neuvoston asetuksen (EU) 2024/1264 neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta. Uudistuksessa pidettiin liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn säännöt suurin piirtein muuttumattomina siltä osin kuin on kyse alijäämäkriteerin noudattamatta jättämisestä, mutta velkakriteerin noudattamatta jättämiseen perustuvassa liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä, jota sovelletaan, jos jäsenvaltion julkinen velka suhteessa BKT:hen on yli 60 prosenttia, keskitytään jatkossa poikkeamiin nettomenouralta, jonka neuvosto vahvistaa asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla jäsenvaltioiden toimittaman keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman perusteella. Tämä neuvoston

([1]) EYVL L 209, 2.8.1997, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30.
([2]) EUVL L 145, 10.6.2009, s. 1.

päätös koskee ainoastaan sitä, että julkisen talouden alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ylittää viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

4. SEUT-sopimuksen 126 artiklan 5 kohdassa määrätään, että jos komissio katsoo, että jäsenvaltiossa on tai siellä voi ilmetä liiallinen alijäämä, komissio antaa asiasta lausunnon kyseiselle jäsenvaltiolle ja ilmoittaa asiasta neuvostolle. Otettuaan huomioon SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla antamansa kertomuksen sekä talous- ja rahoituskomitean SEUT-sopimuksen 126 artiklan 4 kohdan nojalla antaman lausunnon komissio katsoi, että Slovakiassa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Komissio antoi tämän vuoksi Slovakialle 8 päivänä heinäkuuta 2024 asiasta lausunnon ja ilmoitti asiasta neuvostolle. ([3])

5. SEUT-sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaan neuvoston on otettava huomioon kyseisen jäsenvaltion mahdolliset huomautukset ennen kuin se päättää kokonaistilanteen arvioituaan, onko jäsenvaltiossa liiallinen alijäämä. Slovakian tapauksessa tämä kokonaistilanteen arvio johtaa seuraaviin päätelmiin.

6. Eurostatin 22 päivänä huhtikuuta 2024 vahvistamien tietojen ([4]) mukaan vuonna 2023 Slovakian julkisen talouden alijäämä oli 4,9 prosenttia suhteessa BKT:hen ja julkinen velka 56,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla annetussa komission kertomuksessa katsottiin, että alijäämä, joka vuonna 2023 ylitti 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen, ei ole poikkeuksellinen, koska ylitys ei johdu vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitetusta epätavallisesta tapahtumasta eikä talouden vakavasta taantumasta. Vuonna 2023 Slovakian reaalisen BKT:n kasvu oli 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2022 oli 1,9 prosenttia. Perussopimuksen viitearvon ennakoitu ylittyminen ei ole komission kevään 2024 talousennusteen perusteella väliaikaista, ja julkisen talouden alijäämän ennustetaan pysyvän yli 3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuosina 2024 ja 2025. Yhteenvetona voidaan todeta, että vuoden 2023 alijäämä ylittää perussopimuksen 3 prosentin viitearvon eikä ole sitä lähellä. Viitearvon ylitystä ei pidetä perustamissopimuksessa ja vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitettuna poikkeuksellisena tapahtumana eikä väliaikaisena. Näin ollen perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/97 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei lähtökohtaisesti ole noudatettu.

7. Vuoden 2024 vakausohjelman mukaan Slovakian julkisen talouden alijäämän ennakoidaan olevan 5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Komission kevään 2024 talousennusteen ([5]) mukaan alijäämä on 5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä ylittää perussopimuksen mukaisen viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, eikä ole lähellä sitä. Alijäämän kasvu vuoteen 2023 verrattuna johtuu voimassa olevien energian hintoja koskevien tukitoimenpiteiden jatkamisesta ja uusista menoja lisäävistä toimenpiteistä. Tällaisia ovat esimerkiksi 13. kuukauden eläkkeen pysyvät korotukset, lisääntyneet terveydenhuoltomenot, uuden matkailu- ja urheiluministeriön perustaminen, koulutuslain muutos, jolla otettiin käyttöön yli 3-vuotiaiden lasten lakisääteinen oikeus päiväkotipaikkaan ja parannettiin

([3]) Slovakian liiallista alijäämää koskevat asiakirjat ovat saatavilla osoitteessa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/closed-excessive-deficit-procedures/slovakia_en.

([4]) Eurostat, Euro Indicators, 22.4.2024. Ks.: https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22042024-AP .

([5]) Euroopan talousennuste – kevät 2024, *European Economy – Institutional Paper*, nro 286, 15.5.2024.

erityisopetusta tarvitsevien lasten oikeuksia, sekä tulosperusteisten sopimusten käyttöönotto julkisissa yliopistoissa.

8. Komissio on analysoinut SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla antamassaan kertomuksessa SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan vaatimusten mukaisesti myös kaikki merkitykselliset tekijät. Kuten asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 4 kohdassa säädetään, jos julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen ei ylitä viitearvoa, merkitykselliset tekijät otetaan huomioon liiallisen alijäämän olemassaoloa koskevaan päätökseen johtavissa vaiheissa. Kaiken kaikkiaan SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla annetussa kertomuksessa tarkasteltujen merkityksellisten tekijöiden katsotaan olevan raskauttavia. Ne eivät muuta päätelmää siitä, että SEUT-sopimuksen alijäämäkriteeri ei täyty.

9. Koska kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat on asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklan nojalla toimitettava 20 päivään syyskuuta 2024 mennessä, neuvosto panee merkille, että menettelyn seuraava vaihe eli SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettava komission suositus neuvoston suositukseksi liiallisen alijäämän korjaamisesta toteutetaan yhdessä asetuksen (EU) N:o 473/2013 7 artiklan nojalla euroalueen jäsenvaltioiden alustavista talousarviosuunnitelmista annettavien komission lausuntojen kanssa. Tällä tavoin voidaan varmistaa yhdenmukaisuus liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn perustuvien julkisen talouden vaatimusten ja keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa vahvistetun sopeutusuran välillä. Jotta tällainen yhdenmukaisuus on mahdollista eikä liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä tule aukkoa valvontaan, edellytyksenä on, että jäsenvaltioiden keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat toimitetaan ajoissa. Tämä poikkeuksellinen aikataulu liittyy uuteen ohjausjärjestelmään siirtymiseen, joten se ei muodosta ennakkotapausta. Neuvosto panee myös merkille, että jos keskipitkän aikavälin suunnitelmaa ei toimiteta ajoissa, 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettavassa komission suosituksessa neuvoston suositukseksi otetaan huomioon komission asetuksen (EU) 2024/1263 mukaisesti määrittämä jäsenvaltiolle toimitettu viiteura,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kokonaistilanteen arviointi osoittaa, että Slovakiassa on liiallinen alijäämä alijäämäkriteerin noudattamatta jättämisen vuoksi.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovakian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja